

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

:: Telefon štev. 216. ::

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrsko „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Vsebina: Vabilo na občni zbor Zadružne zveze. Zakon o davčnih in pristojbinskih olajšavah za pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice. Trgovina z umetnimi gnojili. Doba za obrezivanje loze. Vestnik Zadružne zveze. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbori.

VABILO k REDNI SKUPŠČINI

Zadružne zveze v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se vrši v sredo dne 2. aprila 1913 ob 10. uri dopoldne
v Ljubljani v „Ljudskem domu“.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnji Zvezini skupščini.	5. Volitev odbora.
2. Poročilo načelstva.	6. Volitev nadzorstva.
3. Poročilo nadzorstva.	7. Prememba pravil.
4. Odobritev letnega računa in bilance za l. 1912 in sklepanje o porabi čistega dobička.	8. Čitanje revizijskega poročila.
	9. Slučajnosti.

Dr. Jan. Ev. Krek,
predsednik.

Izveček iz pravil § 19. Zvezina skupščina je občni zbor zadruge in sestoji iz odposlancev Zvezinih članic. Vsako Zvezino članico zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino članico pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom načelstva Zvezine članice. Ena oseba sme zastopati k večjemu 10 zadrug.

Glasovalna pravica se ravna po številu vplačanih deležev in sicer ima vsaka Zvezina članica, ki ima založenih do 10 deležev, po en glas in za vsakih nadaljnjih polno vplačanih 10 deležev po en glas; vendar ne more nobena članica imeti več kot 10 glasov.

V smislu § 32 Zvezinih pravil izstopijo iz odbora gg. dr. J. E. Krek, Josip Šiška, Matija Kump, Anton Belec, dr. Ante Alfrevič, Janko Jovan, Bogumil Remec in Josip Nagele.

Zakon z dne 3. januarja 1913. l.

(drž. zak. št. 5.)

o davčnih in pristojbinskih olajšavah za pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora
zaukazujem tako:

Člen I.

Davčnoppravna določila.

Zakon z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220.) o neposrednih osebnih davkih se izpreminja, oziroma dopolnjuje tako-le:

§ 84. lit. e naj se glasi v bodoče:

e) Kreditna in posojilna društva (hranilnice in posojilnice), kojih pravila ustrezajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91), ter zveze takih kreditnih in posojilnih društev, da skrbе za izravnavo denarja svojih udov, ako so ustanovljene, kakor ustanovljene pridobitne in gospodarske zadruge in ako po pravilih ter v resnici omejujejo svoj opravični obrat na izvrševanje te naloge ter v zmislu § 85. na svoje ude, ako opravičnih deležev ne obrestujejo višje nego s 4 odstotki in odkazujejo prebitke rezervnemu zakladu, na katerem udje nimajo deleža.

Ako skrbi za izravnavanje denarja med spredaj oznamenjenimi kreditnimi in posojilnimi društvi ter pod lit. f), tega paragrafa pridobnine prostimi zadrugami deželni zavod, ki omejuje svoj opravični obrat po predpisih, veljajočih zanj, in v resnici na izvrševanje te naloge in torej zlasti nima nikakršnih kreditnih opravil z drugimi osebami, nego z oznamenjenimi zadrugami, ne glede na zmislu primerno uporabljane določila § 85. lit. a) in f), gre takemu deželnemu zavodu enaka pridobninska prostost.

§ 84., lit. f), naj se glasi v bodoče:

f) zadruge in druge združbe kmetovalcev za skupno nabavljanje semenja, gnojil, strojev in orodja, ali drugih kmetijskih produkejskih potrebščin, da se povzdigne živinoreja (živinorejske zadruge, zadruge za gojenje bikov,

pašniške zadruge, društva za zavarovanje živine itd.) ali da se skupno pospešujejo drugi nameni deželne kulture, ako je pri tem po pravilih izključena razdelitev čistih donosov in se v resnici tudi ne vrši, nadalje take združbe za skupno podelovanje in uporabljanje pridelanih kmetijskih pridelkov deležnikov, toda z istimi omejitvami, katerim je po § 2. podvržena oprostitev posameznega kmetovalca od obče pridobnine.

Tudi zveze takih zadrug in združb, ki zasledujejo oznamenjene namene po enakih, pravilom ustrezajočih in dejanskih pogojih ali s pravilom ustrezajočo in dejansko omejitvijo obrestovanja njihovih opravičnih deležev na 4 odstotke največ skrbе za izravnavo denarja med zveznimi zadrugami, ki jim pripadajo, so izvzete od obdavčevanja, ako so ustanovljene kakor registrovane pridobitne in gospodarske zadruge in omejujejo svoj opravični obrat v zmislu § 85. na svoje ude.

Prvi odstavek § 85. naj se glasi v bodoče:

V § 83., II a, oznamenjene pridobitne in gospodarske zadruge, ki umejujejo, sloneče na načelu samopomoči, svoj opravični obrat po pravilih in v dejanju na svoje ude, potem v § 83., II. d in e, oznamenjene posojilnice uživajo v zmislu §§ 92., 94., 95., 100. in 116. pogodovano ravnanje. Ako v zmislu naslednjih določil ovedeni čisti donos ne presega 1200 K, so docela oproščene davčne dolžnosti.

K drugemu odstavku istega paragrafa se pristavlja naslednji odstavek:

f) Ako ima po zakonu z dne 9. aprila 1873. leta (drž. zak. št. 70.) kakor pridobitna in gospodarska zadruga registrovana zadrugna zveza po naročilu in za račun svojih zveznih zadrug z njihovimi udi kupčijski promet.

Ugodnost se ne izgubi, ako udje po pravilih ne morejo zahtevati dobička (dividende) od opravičnih deležev, vplačanih v zadnjem bilančnem letu.

V § 94. naj pride k lit. c) naslednji odstavek:

Plačane obresti glavnice, najetih za hipotечно zagotovilo, toda ne za delne zadolžnice, so pripusten odbitni postavek ob odmeri pridobnine po § 85. pogodovanih pridobitnih in gospodarskih zadrug in posojilnic.

Lit. e) istega paragrafa naj se glasi v bodoče:

e) Za darove, darila in drugačne naklonitve, razen ako jih zahteva opravični obrat ali ako jih po § 85. pogodovane pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice naklanjajo osebam in zavodom, ki sami ne pripadajo zadrugi; brezplačne naklonitve združnikom ali njegovim rodbinskim udom pa ne smejo prikrajševati podlage obdačbe. Nagrade, ki se dajejo nameščencem podjetja za službe, ki so jih opravili zanje, ter bolniški prispevki, ki se dajejo nameščencem ali njihovim rodbinam, veljajo za izdatke, ki jih zahteva opravični obrat.

V § 95. lit. c), je dostaviti naslednje besede: „nadalje podpore, ki jih naklonijo pridobitnim in gospodarskim zadrugam država, dežela ali druge javne korporacije.“

V § 95. pride v prvem odstavku kakor nadaljna točka:

1.) Pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah, pogodovanih po § 85., izdatki, ki so v prvem letu njihovega obstoja združeni z njihovo ustanovitvijo.

Ako so bili ti izdatki vzprejeti v bilanco v obliki prenosa, se pripuščajo odpisi na njem v prvih petih letih obstoja zadruge kakor odbitni postavki.

V § 100. stopijo na mesto odstavka 11. v bodoče naslednji odstavki:

Za pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice, pogodovane v zmislu § 85., velja naslednja po višini davku zavezanega čistega donosa stopnjevana davčna mera, ako niso po prvem odstavku § 85. oproščene pridobnine: pri čistem donosu do 2.800 K

vštevši 2,5 odstotka,
pri čistem donosu več nego
2.800 K do 5.000 K
vštevši 3 odstotki,

pri čistem donosu več nego
5.000 K do 40.000 K
vštevši 3 1/2 odstotka,
pri čistem donosu čez 40.000
do 100.000 K vštevši 4 odstotki,
in nad 100.000 K 5 odstotkov.

Za take pridobitne in gospodarske zadruge, pri katerih niso dani pogoji za pogodovano ravnanje po § 85., velja, dokler je njihov opravični obrat v zakonitih in pravilom ustrezajočih mejah, naslednja po višini davku zavezanega čistega donosa stopnjevana znižana davčna mera:

pri čistem donosu do 2.800 K
vštevši 4 odstotki,
pri čistem donosu več nego
2.800 K do 5.000 K
vštevši 5 odstotkov,
pri čistem donosu več nego
5.000 K do 10.000 K
vštevši 6 odstotkov,
pri čistem donosu več nego
10.000 K do 20.000 K
vštevši 8 odstotkov,
in pri čistem donosu več nego
20.000 K 10 odstotkov.

Davek po obeh sprednjih odstavkih je odmerjati tako, da ne sme od zneska davku zavezanega donosa višje stopnje odbivši davek nikoli ostati manj, nego ostane od najvišjega čistega donosa bližnje nižje stopnje odbivši nanj pripadajoči davek.

§ 125., točka 6., naj se glasi v bodoče:

„6. Po § 84., lit. e) pridobnine oproščena kreditna in posojilna društva, zveze in deželni zavodi, ter v zmislu § 85., odstavek 1., pridobnine oproščene pridobitne in gospodarske zadruge in posojilnice.“

Člen II.

Pristojbinskoppravna določila.

Udom zveze pridobitnih in gospodarskih zadrug, ki je po zakonu z dne 9. aprila 1873. leta (drž. zak. št. 70.) registrovana kakor pridobitna in gospodarska zadruge, je glede

uporabljanja pristojbinskopравnih določil, ki se tičejo pridobitnih in gospodarskih zadrug, enačiti ude zvezinih zadrug toliko, kolikor ima zveza z njimi po naročilu in za račun zvezne zadruge opravljen promet.

Zadružna pogodba kreditnih in posojilnih društev (hranilnic in posojilnic), kojih pravila ustrezajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91.), ter prejemna potrdila o pravilom ustrezajočih vlogah njihovih udov, o obrestih opravičnih deležev, ki so jih izplačala ta društva svojim udom, in o povračilih glavnice na pravilom ustrezajoče vloge njihovih udov so oproščena kolkovnin in neposrednih pristojbin, ne krato določila § 3., zadnji odstavek zakona z dne 21. maja 1873. l. (drž. zak. št. 87.)

Na zveze, ki obstojajo edino le iz kreditnih in posojilnih društev (hranilnic in posojilnic), kojih pravila ustrezajo zahtevam § 1. zakona z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91.), se zmislu primerno uporabljajo ugodnosti, omenjene v zakonih z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91.) in z dne 11. junija 1894. l. (drž. zak. št. 111.), potem v prejšnjem odstavku, ako so dani v § 84., lit. e), prvi odstavek, zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220.) v besedilu člena I. navedeni pogoji. Pri tem je udom zveze enačiti ude njenih zvezinih zadrug toliko, kolikor se vrši opravični promet zveze z udi zvezinih zadrug po naročilu in za račun zadrug.

Ako dajejo v § 84., lit. e), drugi odstavek, zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220.) v besedilu člena I. navedeni deželni zavodi, izpolnjuje tam določene pogoje, kreditnim in posojilnim društvom v sprednjem odstavku oznamene vrste posojila, se na zadolžnice o takih posojilih, ki so jih izdala ta kreditna in posojilna društva, in na poročila, dana v takih zadolžnicah, nadalje na prejemna potrdila deželnega zavoda o obrestih od posojil, ki so jih plačala kreditna in posojilna društva, in o vrnjenih vsotah posojila zmislu primerno uporabljajo določila

člena I. in II., § 5., lit. b), zakona z dne 11. junija 1894. l. (drž. zak. št. 111.), potem §§ 3. in 5. zakona z dne 1. junija 1889. l. (drž. zak. št. 91.)

Člen III.

Veljavnost tega zakona se začne s 1. dnem januarja 1912. l.

Člen IV.

Izvršiti ta zakon je poverjeno Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaju, 3. dne januarja 1913. l.

Franc Jožef I. r.

Stürgkh I. r.

Zaleski I. r.

Trgovina z umetnimi gnojili.

Člankov in knjižic o umetnih gnojilih je že še za potrebo pri nas. Potovalni učitelji in razni kmetijski listi in druge kmetom namenjene knjige pišejo veliko o koristi in potrebi umetnih gnojil. Njihova uporaba se je v Avstriji zadnja leta silno pomnožila. Pravzaprav lahko rečemo, da vsaj pri nas ni več nobenega kmeta, ki bi umetnih gnojil ne poznal. Seveda je njihova raba še zmerna, to se pravi, če jo primerjamo z rabo umetnih gnojil na Nemškem ali na Francoskem, majhna, toda temu je v veliki meri kriva tudi trgovina z umetnimi gnojili. O tej reči hočemo napisati svojim bralcem nekaj podatkov. Že kar se tiče agitacije za umetna gnojila, moramo omenjati, da jo večinoma vsaj začetkoma zvršujejo tovarne za umetna gnojila in da v tem oziru hvalijo svoje blago večkrat tudi bolj kakor je vredno. Posamnik se ne more prepričati sam, koliko so take reklamne knjižice in reklamni sestavki resnični. Večkrat se priporoča n. pr. tudi tako umetno gnojilo, ki ni takorekoč nič vredno. Tako se je n. pr. na Češkem začela agitacija za uporabo zmletega fonolita; in v izkušnjah, ki so se v tem oziru napravile, se je izkazalo, da fonolit nima kot gnojilo skoraj nobene vrednosti. Ta fonolit pa uporabljajo trgovci za to, da ga

mešajo z drugimi gnojili in s tem škodujejo odjemalce.

Večja uporaba umetnih gnojil se pri nas ne da drugače uvesti kakor po kmetijskih organizacijah, zlasti po zadrugah. Naša kranjska kmetijska družba je po svojih podružnicah v tem oziru veliko dobrega storila, toda na vsak način so zadruge za trgovino veliko bolj sposobne kakor pa kmetijska družba in brez vsakega dvoma bodo zadruge v tem oziru prevzele in izpolnile dosedanje delo kmetijske družbe. Posameznik umetnih gnojil v tovarni v majhni množini niti ne dobi ne. Mora jih kupovati od trgovcev, toda v tem oziru nima nobene kontrole. Sam ne ve, kako je treba preiskati vrednost gnojil, in ko bi se mali kmet spuščal v trgovino s trgovci, bi bil največkrat silno tepen. Drago bi plačeval popolnoma nič vredno blago. Veleposestnik, ki potrebuje veliko množino umetnih gnojil, lahko sklepa svoje trgovske kupčije s tovarnami ali pa z velikimi trgovci. On ima na razpolago večše ljudi in ve za vsa pota in vse pripomočke, s katerimi se zagotovi, da ni goljufan. Tega mali kmet ne more. Zato še enkrat poudarjamo: za naše razmere je nemogoča drugačna kupčija, kakor potom kmetijskih organizacij in sicer v prvi vrsti zadrug. Tu pa zadenemo ob glavno hibo v trgovini z umetnimi gnojili. Tovarne pravzaprav zadružništvo prezirajo, ga ne marajo in dajejo trgovcem splošno več ugodnosti kakor zadrugam. Posamezne zadruge bi že še dobile v tovarni sem pa tja prijazno postrežbo, toda zadružna organizacija zahteva sama po sebi centralizacijo. Velike osrednje zadruge naj bi edino sklepale kupčije in so tudi edino za to poklicane. Posamezna zadruga je vedno v silni nevarnosti, ako se sama podaja na samostojno sklepanje kupčij. Pravilno bi bilo, ko bi vse avstrijsko kmetijsko zadružništvo imelo eno centralo, ki bi za celo državo sklenila potrebne trgovske sklepe glede na umetna gnojila. Tega se pa ravno tovarne boje, ker vedo, da bi potem kupec imel preveliko moč, da bi lahko izsilil precej boljše

pogoje kakor sedaj. Zato pa nagajajo na vso moč v tem oziru, in iz tega vzroka zasebne trgovce, kakor smo že rekli, pri sklepanju kupčij bolj podpirajo kakor zadružništvo. Za večino umetnih gnojil smo navezani na tuje države, predvsem na Nemčijo. Tam nas odirajo, v domači državi na Nemškem so vsled močnega javnega vpliva cene nižje, kakor pri nas. Seveda se vsled tega nemško kmetijstvo, kolikor se tiče uporabe umetnih gnojil, veliko lažje razvija kakor naše. Mi smo odvisni od profitne politike kartelov, pa tudi od tujcev, ki svojo profitno politiko tako urejajo, da nam diktirajo višje cene kakor doma. Te splošne opazke naj za sedaj zadostujejo. V nastopnih odstavkih bomo po vrsti obdelali trgovino s kalijevimi solmi in s kajnitom, s superfosfati, s tomažeyo žlindro, s kostno moko, z žveplenokislom amonijakom, s čilesalpetrom in z gnojilnim apnom.

I. Kali (CO₂).

Med umetnimi gnojili ima eno najvažnejših vlog kali, ki prihaja na trg pod imenom kajnit (trda sol) in druge gnojilne kalijeve soli (karnalit, polikalit, krugit, silvin, kizenit, silvinit, žveplenokisla kalijeva magnezija, žveplenokisli kali itd.). V Stassfurtu na Nemškem je imela pruska vlada svoje soline. Tam so našli bogata skladišča kalijevih soli. Začetkom so bili jako malo veseli kalijevih primesi, ker so iskali le soli in niso poznali velikega kalijevega pomena. Ko je pruska država pustila svoj solni monopol, so se ustanovile razne družbe, ki so začele izrabljati kali. V večjem obsegu se je začela raba kalijevih soli za poljedelstvo, torej za gnojila, še-le l. 1882. Dolgotrajni poskusi so namreč pokazali, da je kali za peščena tla izredno velikega pomena. Od takrat se je pridobivanje kalijevih soli in njihova uporaba v kmetijstvu silno pomnožila ter je nosila nemškim kalijevim družbam ogromne dobičke, ker niso imele takorekoč nobene konkurence. Samo v salini Kaluš v Galiciji so našli še kalijeve

soli, sicer jih pa drugod na svetu še niso izsledili. Kaluške kalijeve soli so razmerno precej bolj revne na kaliju kakor nemške, in obenem ni še ta obrat dovolj razvit, tako da se kajnit iz Kaluša do sedaj ves proda v Galiciji in Bukovini in niti za ti dve deželi ne zadostuje. Napreduje pa tudi ta reč v Kalušu. L. 1878 se je pridobilo tam 500 qu kajnita, l. 1897 35.280 qu, l. 1907 99.700 qu in l. 1911 172.000 qu. To ne pomeni v primeri z nemškim obratom prav za prav nič. Povprek se na dan nemških kalijevih soli naloži in odpošlje 3.000 do 5.000 vagonov. L. 1895 se je porabilo splošno na Nemškem kupljenih kalijevih soli v poglavitnih državah 1,190.036 qu, leta 1911 pa 8,480.857 qu. Koliko so potrebovale posamezne dežele kalijevih soli za l. 1911, se razvidi iz nastopnih števil:

Nemška	4,223.407
Sev. ameriške združene države	2,371.385
Belgija	91.007
Holandska	343.745
Francoska	264.679
Angleška	115.328
Škotska	65.642
Irska	31.197
Avstrija	150.651
Ogrska	27.443
Švica	26.777
Italija	60.608
Ruska	170.788
Španska	98.453
Portugalska	11.310
Švedska	174.516
Norveška	22.825
Danska	56.322
Finska	13.264
Druge države	161.510

Tu vmes niso štete balkanske države, katere tudi precej teh umetnih gnojil kupijo. Takoj tukaj omenjamo, da jih dobe po ravno tisti ceni kakor so določene za Avstro-ogrsko državo.

Družbe, ki prodajajo kalijevo sol iz Nemške, so združene v kartel. Imenuje se ta

kartel kalijev sindikat in ima svoj sedež v Leopoldshall-Stassfurt. Vsa naročila morajo iti na centralo. Centrala prodaja, to se pravi sklepa kupčije in naroča posameznim društvom, kaj in komu naj odpošljejo. Ta sindikat je začetkom precej zelo izrabljal svoj monopol. Po prizadevanju nemških poljedelcev se je l. 1910, 25. maja sklenil posebni zakon za nje. V tem zakonu se natančno določajo cene za posamezne vrste blaga, nad katerimi se v Nemčiji kalijeve soli ne smejo prodajati. Tako se n. pr. določa, da se zmleti karnalit, ki ima najmanj 10% in največ 12% kalija, in zmlete kalijeve soli, ki imajo 12% do 15% kalija, ne smejo prodajati višje nego po 8,5 pfeniga za 1% kalija. Nemški zvezin svet ima pravico za tisto blago, ki v zakonu ni določeno, določiti najvišjo ceno. Te cene veljajo do 31. decembra 1913. Kasneje se določajo cene od 5 do 5 let po zvezinem svetu. Cene se brez dovoljenja državnega zbora ne smejo zvišati. Zvezin svet tudi določa, koliko se sme dati popusta velikim odjemalcem, in koliko se sme dati odjemalcem sploh škonte. Sindikat ne sme izven Nemčije kalijeve soli v nobenem slučaju brez posebnega dovoljenja zvezinega sveta ceneje prodajati kakor doma. Tukaj imamo v Evropi prvi zakon, ki ureja kartel, in ki omejuje njegovo prostost v določevanju cen. Nobenega podobnega zakona nimamo sploh v modernih državah, da bi namreč zakon natančno določeval cene. Žalibog pa, da je ta cena določena samo za Nemčijo. Sindikat izrablja svoj monopol, ker ga doma ne more, tembolj na tujem v drugih državah.

Avstrija ima v tem oziru nekoliko manjše cene nego druge države. Vendar so pa tudi pri nas cene razmerno veliko večje kakor v Nemčiji. Kajnit z 12% kalija stane na Nemškem 100 kg 1,20 mark, v Avstriji pa K 2,90 do K 3,20. Kalijeve soli z 20% kalija stanejo v Nemčiji 2,80 mark, pri nas K 5,40 do K 5,70 glede na oddaljenost obmejne postaje, kamor se pošilja. Rabat znaša pri nas za kajnit K 3 za 5 vagonov, K 7 od 6 do

25 vagonov, K 10 pa od 26 vagonov dalje. Pri kalijevih soleh je rabat nekoliko večji. Za trgovce je rabat splošno večji; pri kajnitu od 10 do 17 K, pri kalijevih soleh od 18 do 45 K. Naše poljedelstvo daje torej nemškemu sindikatu letno precejšen tribut. To dokazujejo že višje cene. Kalijev sindikat čisto jasno izjavlja, da hoče tudi za naprej v prvi vrsti podpirati nemško poljedelstvo, in ima pri nas samo en namen, namreč delati dobiček. V trgovini s kalijevimi solmi, ki se dobivajo od nemškega sindikata, so pa še druge težave. Sindikat ne prizna avstrijskih sodišč in v svojih sklepih domala povsod zahteva, da se prizna kot pristojno sodišče v Berlinu. Za naše odjemalce je gotovo mučno v slučaju kake pravde hodit se pravdat v Berlin. Nasproti združništvu je tudi često sindikat trd. Trgovcem v Avstriji daje večkrat večji rabat kakor zadrugam in vsled tega zavira zadruge, da ne morejo v tem oziru tako delati, kakor bi rade in kakor bi bilo na vse strani prav. Dalje je zelo velika sitnost pri tej kupčiji zato, ker ne priznava sindikat poiskusov, ki jih da napraviti odjemalec. Drži se samo svoje lastne analize. Odjemalec lahko da preiskušnjo iz prejetega blaga preiskati v kakem avstrijskem kemičnem preiskuševališču, toda na podlagi take preiskušnje ne more tožiti. Brez vsakega dvoma se pri tako ogromnih pošiljativah, ki se izvrše vsaki dan, napravi pri najboljši volji marsikaka napaka. Avstrijski odjemalec je vsled tega silno na slabšem, ker si v takem slučaju prav za prav ne more pomagati. Sindikat pravi, da prizna samo tako poiskušnjo, ki jo vzame iz sprejetega blaga od sindikata poslani uradnik. Za slučaj, če poiskušnja pokaže, da so sindikatove napovedi pravilne, mora v tem slučaju odjemalec plačati stroške za uradnika. Jasno je, da ob takih pogojih nihče ne more riskirati ogromnih stroškov.

Kruta določba je tudi ta-le, ki se nahaja v prodajalnih pogojih: „Ako se utemeljeno sumi, da je kupec kaj zagrešil proti določenim pogojem, mora, če sindikat to zahteva, do-

kazati, da tega ni storil!! Ako tega ne dokaže, sme sindikat zahtevati od kupca kazen, ki znaša 100 K za 10.000 kg kajnita, pri kalijevih soleh pa polovico vrednosti poslanega blaga“. Sindikat se izgovarja, da je ta stroga določba zato v pogojih, da bi se zabranila prodaja v Avstrijo prodanega blaga v druge države n. pr. na Laško, kamor so od sindikata določene višje cene, kakor za Avstrijo.

Iz tega, kar smo povedali, preostaje samo en sklep. Skrbeti se mora, da se pridobivanje kalijevih soli v Galiciji čimnajhitreje in čimnajbolj izpopolni. Samo v tem slučaju, če bomo neodvisni od nemškega monopola, če bomo imeli močno konkurenčno podjetje v svoji lastni državi, bo mogoče doseči, da se zabrani oderuštvo našega poljedelstva pri dobavi kajnita in kalijevih soli.

II. Superfosfati.

Superfosfat se rabi zlasti za težko zemljo. Izdeluje se iz rude, ki ima fosfor v sebi, iz kostnih odpadkov pri izdelovanju kleja, iz kostnega pepela sladkornih tovarn in nekaterih drugih reči. Superfosfati imajo večino 16—21% v vodi raztopljive fosforne kisline. Takozvani dvojni superfosfati od 31—48% so le bolj redki. Zadnjih deset let se je v Avstriji ustanovilo več velikih tovarn, kjer se izdeluje superfosfat. Leta 1897. so te tovarne sklenile med seboj kartel. Cena se je vzdignila, obenem se je pa obtežilo, oziroma celo onemogočilo uvažanje superfosfata iz tujih držav. Kartel je namreč sklenil dogovore z ogrskimi in laškimi tovarnami. Južna Tirolska, Kranjska, Primorska in Dalmacija so prej kupovale laški superfosfat, deloma tudi ogrski z Reke. Zdaj to ni več mogoče. Vsled dogovora našega kartela z laškim kartelom „Unione“ nam laške tovarne več ne prodajajo blaga. Tovarna v Reki pa sme prodajati samo v Primorje. To se pozna tudi pri cenah. Laške tovarne so nam dajale blago po 40 vinarjev, od avstrijskega kartela so ponudbe okrog 50 vinarjev. S tem se je prav posebno naše slovensko

ozemlje zelo oškodovalo. Kako so se dvigale cene, je razvidno iz nastopnih podatkov. Leta 1901. je stal procent superfosfatne kisline 38 vinarjev, leta 1908. pa že 53 vinarjev, torej 100 kg 18 % superfosfata kakor se navadno prodaja 10 K (l. 1901. le K 6:84); leta 1912. je šla cena nekoliko nazaj. Zdaj stane procent superfosfata 49 vinarjev, ali 100 kg 18 % superfosfata K 8:82. Na Nemškem ponujajo tovarne, ki niso kartelirane, superfosfat po K 27:5 za kiloprocent. Nemški kmet dobiva superfosfat po 32 vinarjev, naš pa sedaj po 49 vinarjev. Iz tega se vidi, da morajo naše kartelirane superfosfatne tovarne imeti veliko dobička. Obenem pa velja za ta kartel še veliko bolj kakor za kalijev sindikat, da se z vso silo brani, da ne bi avstrijski kmetovalci združno združeni skupno nastopili nasproti kartelu. Mi imamo v Avstriji Splošno zvezo kmetijskih zadrug na Dunaju. Ta zveza je poizkušala za umetna gnojila vpeljati skupni nakup za posamezne zadržne zveze, za kmetijske družbe in kulturne svete. Kartel pa da raje posameznim zvezam ali posameznim kmetijskim družbam več ugodnosti, nego jih ponudi Splošni zvezi. Po 3 do 4 vinarje daje blago ceneje manjšim zvezam nego Splošni zvezi. Iz tega je jasno, da Splošna zveza ne more napraviti s kartelom nobene kupčije. Kartel to tudi naravnost hoče. Vsak lahko izpredi, da se pri tem boji edino-le skupne moči združenega avstrijskega poljedelstva. Ko bi se dala vsa kupčija za superfosfat izvršiti po Splošni zvezi vsaj za zadruge, bi se kartel moral pokoriti in bi moral sprejeti za odjemalce ugodnejše pogoje. Trgovcem pa kartel daje še večje prednosti nego manjšim zvezam, kmetijskim družbam in kulturnim svetom. Ve namreč, da je tem prostejši v določevanju cen, čimbolj je neodvisen od kakih zvez in zato dela z vsemi silami nato, da bi se superfosfat prodajal pravzaprav samo po trgovcih. Trgovec more vsled tega danes često ponuditi nižje cene poljedelcem nego pa zadržna zveza ali kaka druga kmetijska organizacija.

Tukaj vidimo grd boj karteliranih producentov proti združenim konsumentom. Če se superfosfatnemu kartelu ta boj posreči, bo gotovo, da bodo cene znatno poskočile. Kmetje, ki kupujejo superfosfat danes morda za par vinarjev ceneje pri trgovcih, nego ga morejo dobiti pri kaki večji organizaciji, bodo to kasneje drago plačali. Ni ga nobenega pota, ki bi vodil do uspehov proti produkcijskemu kartelu razun najtesnejša zveza odjemalcev.

III. Tomaževa žlindra.

Tomaževa žlindra se dobiva pri izdelovanju brezfosornega jekla. Povprek obsega 17 % fosorne kisline in 45 % apna. Čimbolj je zmleta in čimveč ima fosorne kisline, temveč je vredna. Za nas prideta v pošte pravzaprav samo dva producenta, češke tovarne in nemške tovarne s sedežem v Berlinu. V Avstriji, na Češkem se producira povprek na leto 700 do 800 qu. Potrebuje se pa sedaj 2,300.000 do 2,500.000 qu. Iz tega se vidi, da $\frac{2}{3}$ tomaževe žlindre uvažamo iz tujine. Zadnje čase dobivamo tomaževo žlindro tudi iz Belgije. Nemške tovarne so kartelirane. Pač pa je na Nemškem nekaj manjših tovarn, ki tudi prodajajo tomaževo žlindro, toda le v manjši množini. Splošno moramo reči, da je tomaževa žlindra monopolizirana. Belgijske in nemške nekartelirane tovarne zastonj izkušajo, da bi mogle s svojo konkurenco oslabiti moč avstrijskih tovarn, oziroma nemškega kartela. Tudi tukaj nam kažejo cene oderuško moč kartelov. L. 1902. je nemški kartel začel konkurirati z avstrijskim. Svoje blago bi rad v večji množini spravil v Avstrijo. Cene so bile takrat 30 $\frac{1}{2}$ vinarja, od postaje Bubenca in 22 $\frac{1}{2}$ feniga od Diedenhofena. L. 1903. je bila cena za polovico feniga višja. L. 1904. so se cene znižale za en vinar, vsled medsebojne konkurence. Decembra meseca tega leta sta se pa direktorija čeških tovarn in nemškega kartela dogovorila med seboj in sklenila, da si nočeta več konkurirati. Začetkom niso bile cene prehude: 30 vinarjev za Bubenč, za Galicijo 35 $\frac{1}{2}$ vinarja, za

Trst 32 vinarjev. V dogovoru je bilo določeno, koliko blaga bo prodal v Avstrijo nemški in koliko avstrijski kartel. Dobava se je tudi razdelila po deželah. Nemški kartel je dobil Tirolsko, Solnograško in Galicijo, druge dežele so bile navezane na češke tovarne. L. 1905. je šla cena na 31 vinarjev, l. 1907. na 32 v., l. 1908. se je nemška tomaževa žlindra za en vinar podražila, avstrijska je ostala pri starem. L. 1909. je šla cena na 33 1/2 vinarja pri čeških, pri nemških pa na 34 1/2 vinarja. Do tega časa je za združne zveze in za druge kmetijske korporacije, kmetijske družbe, kulturne svete sklepala kupčije za tomaževo žlindro Splošna zveza na Dunaju. L. 1909. so pa začele nemške tovarne sklepati kupčije naravnost z manjšimi kmetijskimi organizacijami. L. 1911. se je pa zveza med češkimi in nemškimi tovarnami pretrgala. Vsled tega so cene padale, pri čeških na 32, pri nemških na 32 3/4, za Trst na 33 vinarjev in še višje. Tudi rabat se je zvišal. Iz tega je torej jasno, če so nemški kartel in češke tovarne dogovorjene, gredo cene kvišku, če so si v konkurenci, pa padajo. Konkurenčne tovarne, ki smo jih že omenjali, (v Belgiji, nekartelirane v Nemčiji) ponujajo sicer tomaževo žlindro precej ceneje nego češke tovarne in nemški kartel. Toda poljedelske organizacije se pravzaprav boje stopiti z njimi v stik zato, ker vedo, da bi jim potem nemški kartel ali češke tovarne, ko bi se kasneje v potrebi na nje obrnili, ko bi namreč ne dobili več blaga od drugod, delale težave in jim morda celo blaga ne hotele prodati. Glede na produkcijske stroške bi tomaževa žlindra ne smela stati mnogo nad 10 vinarjev. Iz tega se vidi, kako tudi tukaj združeni podjetniki odirajo odjemalce in v tem slučaju silno zavirajo napredek kmetijstva pri nas. Za tomaževo žlindro smo l. 1910. plačali v Nemčijo in sploh v tuje države 9,398.489 K. Če se premisli, da ostane tovarnam do 2/3 čistega dobička pri tem, potem je jasno, da je trgovina s tomaževo žlindro v sedanjih razmerah trajno odiranje kmečkega stanu.

IV. Kostna moka.

Kostna moka ima v sebi dušik in fosforno kislino in je eno najstarejših gnojil. Izdeluje se iz živalskih kosti. V treh vrstah prihaja v trgovino.

1. Kot surova kostna moka. Ta se pa radi tega, ker ima v sebi še mnogo tolšče, za gnojilo splošno danes več ne rabi.

2. Razmaščena in nerazklejena kostna moka. Iz kosti se najprej s parom, v novjšem času pa z bencinom odstrani tolšča, nato se kosti zmlo in zmlete prodajajo. Povprek ima 17—18 % fosforne kisline, 4—5 % dušika.

3. Razmaščena in razklejena kostna moka. Iz kosti se najprej izloči mast, potem pa s paro in vrelo vodo klej (lim). Kosti postanejo po tej poti zelo krhke in se prav lahko zmeljejo v zelo fino moko, ki ima povprek 30 % fosforne kisline in le malo dušika. Kar se tiče vrednosti, se popolnoma lahko postavi na stran tomaževi žlindri. V Avstriji imamo tovarne, ki pridejo tukaj v poštev, za nakup kosti kartelirane v posebni družbi Compra, s sedežem v Berlinu. Ta kartel je že mednarodnega značaja in obsega 12 večjih tovarn v Avstriji, na Ogrskem in na Nemškem. Ustanovljena je ta družba 25. maja 1909. in nekoliko izpremenjena 11. marca 1910. Ravno tiste tovarne so pa združene še v posebni družbi Cola, tudi s sedežem v Berlinu, katera določa, da smejo posamezne tovarne svoje izdelke prodajati samo po skupnih določilih. V Avstriji vodi to trgovino Länderbank na Dunaju kot komisionarka. Odjemalci so torej glede na kostno moko popolnoma v rokah imenovanega kartela. Produkcija znaša v Avstriji 2500 do 3000 vagonov razklejene kostne moke, na Ogrskem 800 do 1000 vagonov, surove kostne moke v Avstriji krog 400 do 500 vagonov, na Ogrskem 150 vagonov na leto. Kostna moka nima nobene carine in ravno zato so se naše tovarne z nemškimi kartelirale. Za kilo % fosforove kisline v razklejeni kostni moki se je l. 1910. plačalo 25 1/2 vinarja ali za 100 kg brutto z vrečo pri 30 %

fosforne kisline K 7.65. Leta 1911. pa kilo % 27 vinarjev ali 100 kg po 8.10 K. Cena gre toraj od sklepa kartela očitno kvišku. Po surovi in samo razmaščeni moki se računa fosforna kislina 1 do 2 vinarja dražje, dušik pa ima 4 kratno ceno fosforne kisline. Naše poljedelstvo se še ni oprijelo kostne moke v toliki meri kakor drugih umetnih gnojil, zato kartel danes še izvažja svoje blago zlasti na Laško in Severno Ameriko. Avstrijsko blago gre pa tudi poleg tega na Nemško. Da se pri nas kostna moka še ni tako udomačila, je vzrok deloma agitacija tovarn z drugimi fosfatnimi gnojili, prav posebno pa to, ker je produkcija nemarna. Pod imenom kostne moke se dobi v vrečah tudi mnogo dlake, krvi in marsikaj drugega. To jemlje kostni moki zaupanje pri kmetih.

V. Žveplenokisli amonijak.

Žveplenokisli amonijak se dobiva zlasti kot postranski produkt pri produkciji svetilnega plina. Ima 20 do 21% dušika. Pri nas so tovarne, ki ga izdelujejo, kartelirane. V primeri z vrednostjo, je izredno drag in velikokrat se ga v Avstriji niti ne da dobiti. Glavna centrala je v Bochemu na Nemškem. Za zapadno Nemčijo, za vzhodno Nemčijo in za Avstro-ogrsko pa preskrbujejo prodajo šleske koksove tovarne in kemične tovarne v Berlinu. Pred nekaj leti je bila cena za 100 kg 28 K, danes stane do 38 K. Žveplenokisli amonijak rabi tudi industrija in zato ga kmetijstvo skoraj dobiti ne more. Sem pa tja so nekatere večje plinarne samostojne, da ne pripadajo h kartelu, toda s svojimi majhnimi množinami žveplenokislega amonijaka ne morejo ničesar določati na trgu. Pogoji za nakup tega gnojila so še veliko strožji, kakor pri kajnitu. Če kak avstrijski trgovec kupi amonijak in ga potem proda na Laško, ga zadene kazen najmanj 1000 K za vagon. Žveplenokisli amonijak se pridobiva iz plinove vode ali pa iz koksovih parov. V prvem slučaju se ga dobi le malo. Kranjska industrijska družba proizvaja tudi

precejšno množino amonijaka, toda ker je tudi ona zvezana z velikim nemškim kartelom, oddaja vse svoje blago tje kaj in koksove tovarne v Berlinu prodajajo n. pr. žvepleno-kisli amonjak na Kranjsko, ki je bil prej produciran v domači deželi.

VI. Čilski salpeter.

Čilski salpeter se dobiva v južni Ameriki med Chile in Peru v zemlji. Koplje se kakor pri nas ilovica. Surovi natronsalpeter se očisti, posuši in zmelje. Tak se prodaja. Povprek ima 15½% dušika. V Avstriji se ga vedno več porablja; zadnja leta povprek po 600.000 qu za poljedelske namene. L. 1910. se ga je uvozilo v Avstrijo 817.813 qu; nekaj nad 200.000 ga je torej porabila industrija. Splošno se ga je produciralo l. 1910. 2,435.000 ton, l. 1911. 2,490.000 ton. V Evropo se ga je izvozilo l. 1911. 1,720.000 ton. Cena znaša povprek K 9 do 9.90. Glede na čilski salpeter smo popolnoma odvisni od kraja, kjer se pridobiva.

Med umetnimi gnojili se rabi tudi apno. Apneni prah ali pa tudi apno v kosih se z vodo poškropi, zakrije z zemljo in ko za kratek čas razpade, se lahko rabi za gnojilo. Ker bi prevoznja preveč stala, se more tako gnojenje rabiti le v bližini velikih apnenic. Cena za apno vsled kartelizacije vedno raste.

VII. Apneni dušik.

Za apneni dušik imamo samo eno tovarno v Avstriji in sicer v Šibeniku v Dalmaciji. Ta je kupila patent za izdelovanje tega umetnega gnojila in vsled tega za našo državo sploh nima nobene konkurence. Nemške tovarne za apneni dušik so kartelirane, imajo skupno prodajalno centralo. Od njih pa ne moremo kupovati, ker ima šibeniška tovarna izključen patent za našo državo. Cena za apneni dušik je manjša nego za salpeter ali za žveplenokisli amonijak. Poljedelci ga pa še malo rabijo. Najnerodnejše je potresanje, pri katerem ob vetru drobna moka sili potresalcu v oči. Šibeniška tovarna izdelava zdaj do 1.000 vagonov na leto.

Sklep.

Naša razprava je pokazala, da smo glede na umetna gnojila pri nas v težavnih razmerah. Večino umetnih gnojil dobivamo iz tujine, kjer nam dobičkaželjni karteli postrežejo z dražjimi cenami kakor so jim običajne doma. Tista umetna gnojila pa, ki se proizvajajo v naši državi, so pa brez izjeme v rokah domačih kartelov. Za kostno moko in za žveplenokisli amonijak imamo opraviti z mednarodnim kartelom. Pravzaprav je ravnostaka s tomaževo žlindro.

Nemška država je glede na kalijeve soli pokazala pot, po kateri bi mogli priti do boljših razmer. S svojim zakonom, v katerem je določila najvišjo dopustno ceno, je neizmerno koristila nemškemu kmetijstvu. Iz tega se vidi, da je vse naše kmetijstvo zavezano, z vsemi silami se potezati za to, da tudi v Avstriji dobimo zakon proti odiranju kartelov, ker bo to pač lažje, kakor doseči posebna določila proti tistim kartelom, ki neprimerno draže umetna gnojila. Poleg tega je pa treba z vsemi silami skrbeti, da se produkcija umetnih gnojil, kolikor je to sploh mogoče, v naši državi poveča.

Prva in poglavitna reč je pa skrb za hlevni gnoj in gnojnico. Najprej mora naše kmetijstvo urediti hleve in gnojne jame in tu ujeti veliko vrednost gnojil, ki mu sedaj uidejo. Šele, kar manjka, naj se nadomesti z umetnimi gnojili.

Dr. J. Krek.

Doba za obrezivanje loze.

Mnogi vinogradari čim svrši trgatba i radnja u konobi, odmah upotrebe lijepe jesenske dneve za rezanje svoje loze, ni najmanje ne misleć, da tako rano obrezivanje može pokvariti cijeli budući prirod.

Uopće vrlo se često opaža, kako neki režu svoju lozu, kad je još na istoj lišće, na veliku štetu normalnog odrvenjenja mladica i sazrijanja pupova, koji ne mogu upotrebiti sve one sastojine, što se još nalaze u rastućem

lišću, te koje bi se preselile oddatle u staničevinu, na veliku štetu ploda buduće godine.

Iz toga slijedi, da je prerana rezidba loze vrlo štetna, i mi bi preporučili, da se barem počeka mrazove u mjesecu novembru, usljed kojih će brzo lišće osušiti, dok se započne s tom znamenitom radnjom. U jednom je samom slučaju probitačno rezati prije, nego li odpadne lišće, a to onda, kad je cijepana američanska loza posadjena u preveć vapneno tlo, te je usljed toga podložna žutici. Kad se ovakvu lozu obreže, tad treba politi sve rezove i rane sa rastopinom željeznoga sulfata (zelenom galicom) od 30% dodav 5 kg sumporne kiseline na 100 l vode. Preporuča se za tom razstopinom politi i rozge i pupove, jer će se time preprečiti kozice na lozi, a osim toga propupati će u proljeću popovi nešto kasnije, čime ih neće oštetiti proljetni mrazovi.

Kod nekih seljaka, a tih nije mali broj, zavisi rezidba loze od mjesečnih mijena, te se navlastito boje rezati pri mladoj mjesečini. Tima poručujemo, da u koliko je do sada utvrđeno, mjesečne mijene nemaju nikakva upliva na rez loze, te je sasvim indiferentno rezati pri mladom ili starom mjesecu. U obzir se mora uzeti druge prilike za opredijeliti pravo doba rezanja i to podnebje dotičnog zemljišta, svježost i plodnost tla, debljina i starost loze, bez napomenuti druge od manje važnosti.

Gdje je blaga zima, rezanje se može obavljati bez straha i početkom iste i kroz istu, izabrav lijepa vremena i kad se može dobiti radnih sila. U mjestima pak s čvrstom zimom, ne preporuča se rezati prije nego li prestane studen, jer je lijes tada vrlo krhak, rezotine ne izadju glatke, rane se pozlede i usled toga loza trpi.

Još treba kasno rezati i u onim mjestima, koja su podložna proljetnim mrazovima, da bude šteta ovih zračnih pojava čim manja, pošto je svima poznato, da sve što se ranije reže, to ranije pupaju loze u proljeću. Prerana

rezidba je osim toga vrlo pogibeljna za neke vrste ranog grozdja, koje i enako rano klije kao bijeli i crni Pinot, Chasselas i. t. d., i za vinograde na brežuljcima izložene podnevu jer čim se više žuri otvaranje pupova, tim se više izlažu mladi izbojci oštećenju od mraza. Neka nam služe za primjer štete počinjene prošle godine od kasnih mrazova; te štete nisu bile velike za one vrste loza koje kasno pupaju, kao Cabernet, dok su bile vrlo znatne za one, koje rano izbacaju, usljed česa nisu donesle skoro nikakva ploda.

Ako imademo tako velik vinograd, da se bojimo, da nećemo dospjeti obaviti cijeli posao na dobu, onda se preporuča srednji put, svršiv rezidbu na dva puta, naime kroz zimu se obreže suvišne rozge i one koje su obrodile, a u poljeću kad prodje pogibelj mraza, ali uvijek prije pupanja, neka se obrežu rozge određene za plod.

Na koncu, u određivanju dobe za rezidbu, neka se uzme u obzir, da koliko je jača biljka i koliko je plodnija i svežija zemlja, toliko kasnije treba rezati, jer tada loze plaću, čime se umanjuje njihova bujnost, što je od koristi na oplodjenje cvetova; pak radi tih razloga, treba mlade loze rezati kasnije od odraslih i starih.

Sakupiv sve u jedno, može se izvesti ova pravila:

- 1.) Uopće ne smije se rezati prije, nego li otpadne lišće i kroz najstudenije zimsko doba;
- 2.) preporuča se, da se urani sa rezidbom kod onih cijepljenih loza, koje su podložne žutici (antiacnosi), da se tako uspješnije upotrebi rastopina željeznog sulfata (zelene galice);
- 3.) stare i malaksale loze može se rezati već u jeseni, odpokle otpadne lišće;
- 4.) dobro je zakasniti sa rezidbom kod mladih i bujnih loza, kao i kod onih, koje rano rode, navlastito u studenim i vlažnim predjelima i u mjestima, koja su podložna proljetnim mrazovima.

I. Mahulja.

Vestnik Zadružne zveze.

Obćni zbor Zadružne zveze v Ljubljani se vrši, kakor je to razvidno iz vabila, ki ga objavljamo na prvi strani, dne 2. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v Ljudskem domu v Ljubljani. Želeti je čim večje udeležbe. Ako pa bi kaka zadruga k Zvezincemu občnemu zboru ne mogla poslati svojega zastopnika, potem naj pa vsaj pravilno podpiše pooblastilo, da jo sme zastopati kaka druga oseba in naj to pooblastilo pošlje Zvezi. Tiskovine za tozadevno pooblastilo se bodo p. n. članicam kmalu doposlale.

Zadružni kongres je sklenil širši odbor Zadružne zveze v Ljubljani sklicati na dan 2. in 3. aprila. Kongres se bo vršil v Ljubljani v Ljudskem domu ob priliki Zvezine glavne skupščine. Dne 2. aprila se bo najprej dopoldne vršila glavna skupščina, popoldne istega dne in naslednji dan dne 3. aprila se bo pričelo razpravljati o predmetih, ki bodo prišli na dnevni red kongresa. Obravnavala se bode sledeča tvarina:

- 1.) Novi zadružni zakon.
- 2.) Centralna zadružna blagajna.
- 3.) Zadružništvo in skrb za javni blagor.
- 4.) Obrtnokmetijsko zadružništvo.
- 5.) Zadružništvo in kmetijska trgovina.
- 6.) O načinu vračevanja posojil.

Morebitne premembe dnevnega reda se bodo pravočasno objavile. H kongresu bodo imeli pristop zastopniki vsakojakih zadrug. Posebna vabila pa se ne bodo razpošiljala.

Plačevanje neposrednih pristojbin — odpravljeno za rajfajzenske posojilnice. Na drugem mestu prinašamo zakon z dne 3. januarja 1913, drž. zak. št. 5, katerega razlago smo vsled pomanjkanja prostora morali odložiti za prihodnjo številko.

Za sedaj opozarjamo le, da so po členu II, odstavek drugi tega zakona odpravljene neposredne pristojbine za rajfajzenske posojilnice. Vse druge zadruge pa morajo neposredne pristojbine plačevati tudi odslej naprej ravno tako kakor so jih dosedaj!

Omenjenemu zakonu (člen III) se je priznala veljava tudi za nazaj, kakor da bi bil stopil v moč že dne 1. januarja 1912. Vsled tega rajfajzenskim posojilnicam že letos ne bo treba več plačevati neposrednih pristojbin za l. 1912. Če jih je kaka rajfajznovka že plačala za l. 1912., more zahtevati, da se ji povrnejo.

Zadružni pregled.

Nove zadruge. Tekom meseca januarja 1913 so bile v zadružni register vpisane sledeče jugoslovanske zadruge:

Na Kranjskem:

Šmarca (dež. sod. Ljubljana), Električno strojna zadruga v Šmarci, r. z. z o. z.

Na Primorskem:

Materada (okrož. sod. Rovinj), Materadsko društvo za štednju i zajmove, r. z. n. n. j.

Log (dež. sod. Gorica), Konsumno društvo, r. z. z o. j. v Logu.

Izbrisane iz zadružnega registra v januarju 1912 so bile sledeče zadruge:

Ljubljana (dež. sod. Ljubljana), Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.

Velikopolje (dež. sod. Ljubljana), Kmečka gospodarska zadruga v Velikempolju na Vipavskem, r. z. z o. z.

Gorica (dež. sod. Gorica), Goriška eksportna zadruga za zelenjavo, r. z. z o. p.

Šmarje pri Kopru (dež. sod. Trst), Kmetijsko društvo v Šmarju pri Kopru, r. z. z o. z., vsled končane likvidacije.

Zavrhek (dež. sod. Trst), Mlekarska zadruga v Zavrhu, r. z. z o. p., vsled končane likvidacije.

Tomaj (dež. sod. Trst), Kraško vinorejsko društvo v Tomaju, r. z. z o. z., vsled končane likvidacije.

Trpanj (okrož. sod. Dubrovnik), Potrošno Mersarska zadruga Trpanj, u. n. o. j., usljed prestanka poslovanja.

Stobreč (okrož. sod. Split), Pučka blagajna za štednju i zajmove, z. u. n. n. j., u Stobreču-Kamenu, usljed prestanka poslovanja i dokončanja likvidacije.

Listu „Zadrugar“ v Splitu. V drugi številki letošnjega leta objavlja „Zadrugar“, glasilo Zadružnega Saveza v Splitu, znane pogoje, katere je stavil deželni odbor kranjski za prevzete deželne garancije pri posameznih posojilnicah.

Uredništvo lista je smatralo za umestno, postaviti tem pogojem svojo posebno opazko, ki bi bila čisto lahko izostala. Uredništvo namreč piše doslovno:

„Nego, ovo jamstvo, kako se iz iznešenih uvjeta, razabire, proteže se samo na članice Zadružne Zveze u Kranjskoj. Kako je poznato pak, Zadružna Zveza ima ovakovih članica i u Dalmaciji. A ko onda ima da jamči za uloške ovih članica, ako su jih ove poslale Zadružnoj Zvezi.“

„Bilo bi dobro, da se ovo pitanje razjasni i izvede na čistac, jer, ako se je pokazala nužda, da pokrajina preuzme na se jamstvo za sigurnost uložaka Zvezinih članica u Kranjskoj, onda se treba takogjer pobrinuti i za dovoljno jamstvo upogled sigurnosti uložaka Zvezinih članica u Dalmaciji.“

Uredništvo izražs s tem naravnost svoj dvom, je-li so vloge članice pri Zadružni Zvezi dovolj varne. Mi dobro vemo, za katerim grmom tiči zajec in kaj se namerava s tako pisavo doseči. Za sedaj — toda le za sedaj — se nečemo spustiti v kaka nadaljna razpravljanja o tej stvari. Pripomniti imamo le, da doslej ni bil običaj, da bi oficijelna glasila zadružnih zvez napadala sorodne zadružne zveze. Če misli uredništvo „Zadrugarja“ hoditi v tem pogledu drugačna pota, zelo dvomimo, da bi doseglo uspeh, ki si ga na tihem želi. Ali mar meni uredništvo „Zadrugarja“, da bi mi ne mogli obrniti kopja in vprašati, kako je z varnostjo onih vlog, ki jih imajo pri Zadružnem Savezu njegove članice?

Sploh pa p. n. uredništvo „Zadrugarja“ o stvari sami ni dovolj poučeno, a si navzlic temu drzne staviti vprašanja, katerih nočemo kvalificirati tako, kakor bi zaslužila. Kakor znano, se je bilo vsled bojazni vlagateljv pred vojsko bati, da se bo po posojilnicah začelo dvigati nerazmerno mnogo vlog. Za narodno gospodarstvo bi imelo tako preobilo dviganje lahko zelo žalostne posledice. Deželni odbor kranjski, ki se vestno briga za koristi prebivalstva, je hotel vlagatelje pomiriti in je določil, da prevzame dežela kranjska jamstvo za vloge v **posojilnicah**, seveda pod gotovimi pogoji, katere bi morala izpolniti vsaka posojilnica, ako bi hotela doseči deželno garancijo. Za varnost vlog pri **Zvezi** pri tem sploh ni šlo, ampak le za posamezne posojilnice. To je razvidno iz dotičnih pogojev prav dobro in je natisnjeno tudi — v „Zadrugarju“ samem (na strani 47. pod A. Opčiniti uvjeti)!! Zato nam je naravnost nerazumljivo, da je moglo uredništvo zamenjati vloge pri posameznih posojilnicah z vlogami pri Zadružni Zvezi, razun ako si te zamenjave ne tolmačimo tako, da se je pripetila — namenoma.

Da ne bo uredništvo „Zadrugarja“ preveč radovedno, naj pristavimo le še to, da omenjene deželne garancije ni sprejela nobena posojilnica, razen ene same.

Gospodarske drobtine.

Primerna novost pri poštni hranilnici. Urad poštne hranilnice na Dunaju je ukrenil, da

bo možno z enim samim nalogom nakazovati izplačila, ki se ponavljajo perijodično, a le s pogojem, da se izplačujejo vedno v istem znesku, istemu prejemniku in istega dne v mesecu; pri izplačilu pa ni nikake razlike če se vrši mesečno ali vsak drugi mesec ali pa vsak četrta leta enkrat ter če se izplača v gotovini ali pa pripiše lastniku računa v dobro. Nalog se daje navadno s čekom. — Ako bi prišlo naročilo na nedeljo, se izvrši še le naslednji dan. Izvršitev bo vselej izkazana v občnem posnetku. Da je nalog preklican, se bo lastniku računa pismeno javilo. Seveda sme urad tako vrsto izplačevanja tudi odkloniti ali pa ustaviti, če ima zato vzroke. Ta nov način poštnohranilničnega prometa je že uveden in urad daje potrebna pojasnila.

Podraženje usnja. Avstrijski tovarnarji usnja so se združili v kartel ter cene svojih izdelkov znatno zvišali. Že pred kartelom so se nekatere vrste usnja vsled pomanjkanja surovih kož za 10 do 15% podražile. Z ustanovitvijo kartela se je cena spet dvignila za 6 do 8%. Kartelisti so nekatere tovarne odkupili, da so vstavile svoj obrat ter, kakor se sliši, prispevajo poleg drugega tudi 1% celotne prodaje v fond za uničenje onih tovarnarjev, ki niso pristopili v kartel. Z ustanovitvijo kartela bode mnogo malih obrtnikov čevljarjev propalo, ker bode kartel le velikim tovarnam in grosistom oddajal blago. Mali obrtniki se bodo morali šele od grosistov služiti, ki bodo cene spet za gotove procenite zvišali, oziroma tudi kredit na najnižje svote odmerjali. Vsled podraženja usnja se bodo tudi čevlji precej podražili.

Kmetijstvo in tovarništvo. Kdor potuje po onih angleških pokrajinah, kjer se nahaja mnogo tovarn, opazi takoj, da vse rastlinstvo od drevesa do najmanjše zeli uspeva slabo in boleha. Isto se kaže tudi pri nas na Češkem in Moravskem ondi, kjer je mnogo tovarn ali kjer kopljejo premog, sploh, kjer se proizvaja mnogo premogovnega dima. Gozdarjem in mestnim vrtnarjem je prav dobro znano, da blizu tovarn ni mogoče vzgojiti gozdne naraščaja, oziroma doseči čvrst razvoj drugih rastlin. Dim lesnega oglja ne škoduje rastlinam nič, dim premogov pa jim je smrt, zlasti oni rujavega premoga. In zakaj? Prvič zato, ker saje in prah, ki se nahajajo v dimu, zamašijo one luknjice v listih in stebelcih, po katerih rastline dihaajo in iz zraka sprejemajo hrano. Drugič pa zato, ker premog vsebuje žveplo. Kadar premog gori, gori z njim vred tudi žveplo ter se proizvaja žveplov dvokis, to je oni dašljivi plin,

ki nastane, kadar se žveplenka vname, ali ki se čisto čuti v sobah, kjer se kuri s premogom ter povzroča kašelj in glavobol. Ta žveplov dvokis je, kakor vemo iz kletarstva, močen strup za razne glivice, on pa tudi razkraja organske snovi in je zato vsaki rastlini v kvar. Iz zraka nad tovarnami in premogokopi ga na rastline potegneta dež in sneg.

Vabilo na 12. redni občni zbor **Hranilnice in posojilnice na Vrhniki,**

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 24. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v društvenem domu na Vrhniki.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Odbor.

Vabilo na redni občni zbor **Mlekarske zadruge v Sorici,**

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 24. marca 1913. ob 3. uri popoldne
v Mlekarni št. 22. v Zg. Sorici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Izvolitev enega člana v načelnštvo.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na občni zbor **Živinorejske zadruge v Strugah,**

registrovane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 30. sušca 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilnici.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Vel. Laščah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913. ob pol 3. uri popoldne
v dvorani Zadrúžnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dobovi,

registr. zadruge z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilničnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo k občnemu zboru

Kmetijskega društva na Rečici ob Savinji,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

kateri se vrši v torek (Marijin praznik) dne 25. marca 1913
v gostilni g. Jos. Štiglic p. d. Čuješ. Začetek ob 3. uri pop.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912. in razdelitev čistega dobička.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako ni občni zbor ob napovedani uri sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge v Kandršah,

registrirane zadruge z omejenim poroštvom,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 4. uri pop. v Vidergi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Gotthardu,

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 2. uri popoldne
v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrúžnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Domžalah,

registr. zadruge z neom. zavezo,

ki se vrši v nedeljo, 30. marca 1913 ob 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Prihovi,

registr. zadruge z neom. zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 po večernicah v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1912.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo k občnemu zboru

Ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici ob Savinji,

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se vrši v torek (Marijin praznik) dne 25. marca 1913
v gostilni g. Jos. Štiglic p. d. Čuješ. Začetek ob 4. uri pop.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predavanje nadrevizorja Vl. Pušenjaka.
7. Slučajnosti.

Ako ni občni zbor ob napovedani uri sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih udov.

Z ozirom na važno predavanje se pričakuje zelo obilna udeležba.

Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

Kmetijskega društva v Trbojah,

registr. zadruga z om. zavezo,

ki se bo vršil 25. marca 1913 ob 10. uri dopoldne
v prostorih izobraževalnega društva v Trbojah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Celju,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilniških prostorih.

Vzpostav:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročila načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor na istem mestu in po istem dnevnem redu, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega konsumnega društva v Lučah,

registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 11. uri dopoldne
v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Gornjem gradu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v prostoru bralnega društva.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
6. Slučajnosti.

Če bi ob določenem času ne bilo zadostno število navzočih, bo občni zbor pol ure pozneje sklepčen ob vsaki udeležbi udov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri sv. Bolfenku na Kogu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 8. uri dopoldne
v posojilniški hiši.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Mlekarske zadruga v Kočah,

registrovane zadruga z omejenim poroštvom,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob pol 4. uri popoldne
v prostorih mlekarnе.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnega in posojilnega društva pri Sv. Emi,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v četrtek, dne 20. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Tomažu pri Celoven,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se vrši na evetno nedeljo dne 19. marca 1913 ob 1/24. uri
popoldne v posojilnem prostoru.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računa za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Metliki,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 7. uri dopoldne
v hiši hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kostanjah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Artičah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 13. aprila 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje revizijskega zapisnika.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Prememba § 16, 34 pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Sodarske zadruge v Češnjici,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 2. uri popoldne v
lastnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Živinorejske zadruge v Škocjanu,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob 8. uri zjutraj
v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
3. Slučajnosti.

Vabilo na IV. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Lešah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Zg. Besnici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na redni občni zbor

**Ljudske gospodarske zadruge v Zagorju
ob Savi,**

registrirane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 30. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v Zadružnem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši čez pol ure na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Vabilo na redni občni zbor
Gospodarskega društva v Trnovem,

reg. zadr. z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 6. aprila 1913 ob 3. uri popoldne
v društveni dvorani v Trnovem.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje račun. zaključka za preteklo poslovno leto.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Lučah,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši dne 25. sušca 1913 ob 11. uri popoldne po
sv. opravi v „Mežnarji“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen, bode pol ure pozneje na istem kraju z istim dnevnim redom, drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število zadržnikov. Načelstvo.

Vabilo na II. redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Podlipi,

reg. zadr. z neomej. zavezo,
ki se bo vršil dne 19. marca 1913 ob 3. uri popoldne
v župnišču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Boljuncu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 24. marca 1913 ob pol 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Spod. Polskavi,

registr. zadruge z neom. zavezo,
ki se bo vršil dne 13. aprila 1913 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Česnjici,

reg. zadr. z neom. zav.,
ki se bo vršil dne 24. marca 1913 ob pol 4. uri popoldne v
posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor
Zadruge za vnovčevanje lesa v Česnjici,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 25. marca 1913 ob 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadržnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Predloki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 30. sušca 1913 ob 4. uri popoldne v
Predloki.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.